

3 Made
in Portsa

4 Kuusisataa
vapaaehtoista

10 Kirkossa
keskustellaan

Sykleessä

TURUN JA KAARINAN SEURAKUNTAYHTYMÄN VUOSIKERTOMUS

HANNU KALLIO
Hallintojohtaja

Tämän ajan ehdoilla

Vuosikertomuksemme tämän vuoden näkökulma on hyvää tekevän ja vapaaehtoisin nojaavan seurakunnan näkökulma. Työssämme hyvän tekemisen ja kaikkien ihmisten ihmisarvon korostaminen on myötätunnon kulttuuria, joka antaa paljon, mutta samalla altistaa meidät näkemään ympäristöämme uusin silmin.

Kotimainen köyhyys on jotakin sellaista, jolta yhteiskuntamme haluaisi sulkea silmänsä. Olemmehan pohjoismainen hyvinvointivaltio, eihän meillä ole tarvetta leipäjonoille, kysytään. Seurakuntien työssä kohdataan aineellista puutetta, joka tuntuu välillä ylivoimaiselta. Siksi kirkon viestissä on korostunut viime aikoina myös yhteiskunnan päätäjille suunnattu viesti heikoimmassa olevien muistamisesta.

Köyhyyden lähisukulainen on yksinäisyys ja osattomuuden tunne. Diakoniatyössämme korostuu kuuntelu ja ratkaisupolkujen etsiminen. Jokainen kohtaamamme ihminen on kirkolle perustavaa laatua olevan arvokas, ja näissä kohtaamisissa sanomamme aitous testataan. Kukaan ei ole niin pohjalla, ettei hän voisi kohota kanssaihmistensä auttajaksi ja kuuntelijaksi, tätä haluamme autettaville kertoa. Myötätunnon osoittaminen antaa voimaa myös lähimmäisensä kohtaavalle.

Kirkko ei pääse turvautumaan helppoihin ja vakiintuneisiin keinoihin työssään. Hyvä esimerkki uudesta haasteesta oli syyskesällä 2015 kärsinyt pakolaistilanne. Tuhannet turvapaikanhakijat tulivat Turkuun ja pian seurakuntayhtymän Punaiselle Ristille aikanaan vuokraama Pansion vastaanottokeskus pullisteli uusia turvapaikanhakijoita. Pysytimme nopeasti organisoimaan asiat niin, että Satavassa sijaitsevaan Heinänokan leirikeskukseen voitiin muuttaman päivän varoitusajalla sijoittaa sata turvapaikanhakijaa talven yli.

Tekomme herätti yksittäisissä ihmisissä hyvinkin kriittisiä tunteita, mutta samalla meille avautui aivan uusia yhteyksiä vapaaehtoisin, jotka halusivat tulla auttamaan. Erityisesti nuoriso ja nuoret aikuiset olivat nopeasti mukana auttamassa meitä Heinänokassa ja muuallakin, missä turvapaikanhakijoille oli tarpeen järjestää opastusta tai vapaa-ajan aktiviteetteja. Jouduimme venymään yli voimiemme, mutta yhtäkkiä saimme satoja uusia vapaaehtoisiksi halukkaita ihmisiä piiriimme.

Jos kirkko koetaan vallankäyttäjänä, on jossain vikaa. Ainakaan suurkaupungeissa kirkko ei ole vallankäyttävä, vaan auttaja, joka haluaa olla tavoitettavissa. Muuttoliike on suosinut Turun seutua viime vuosina. Myös seurakuntayhtymä saa paikkakunnalle muuttajista uusia jäseniä. Seurakunnan jäseniä, erityisesti uusia toivotetaan monin tuorein ja yllättävin tavoin tervetulleiksi paikkakunnalle ja seurakunnan jäseniksi. Vuosikertomus kertoo tavoista, joilla näitä matalan kynnyksen tilanteita luotiin viime vuoden aikana.

Seurakuntayhtymän taloutta on jouduttu sopeuttamaan jo pian kahdeksan vuotta kestäneen taantuman vuoksi. Viime vuosi oli tämän jakson toinen, josta voimme taloudellisessa mielessä olla iloisia. Avainasemassa oli säästäväisyys sekä se, että yhä enemmän olemme voineet luottaa vapaaehtoisten työpanokseen. Talouden tasapaino ei ole toimintamme päätavoite, mutta emme voi unohtaa ylisukupolvista vastuutamme kirkollisesta kansallisuusomaisuudestamme, Tuomiokirkosta ja muista keskiaikaisista kirkoistamme, joiden kunnossa pitäminen ei onnistu ilman vakaata taloutta.

Kirkko on keskellä kylää, mutta tällä vuosikertomuksellakin haluamme kertoa, että seurakunta haluaa olla läsnä kaikkialla, missä ihmiset asuvat ja kulkevat. ●

Seurakunta haluaa olla läsnä kaikkialla.

Poimintoja vuoden 2015 varrelta

Kirkonrotat Hilda ja Hulda alias Elina Heino-Harju ja Milla Järvinen ovat seikkailleet päiväkodeissa viime syksyn alusta. Ja suosio on ollut suur! – Ystävyyys ja toisen kunnioittaminen ovat näytelmämme ydin. Toiminnallisessa osuudessa taas keskitytään ympäristöasioihin. Esitys kestää noin 40 minuuttia, Hilda ja Hulda kertovat.

Pietarin Pyhän Marian kirkko täytti 210 vuotta ja hallintojohtaja Hannu Kallio sekä tuomiorovasti Heimo Rinne kävivät juhlistamassa ystävyysseurakunnan synttäreitä. Tuliaisiksi Turusta vietiin papin alba sekä muun muassa ehtoollisleipiä.

HEIKKI JÄSKELÄINEN

Perinteinen Kirkko ja me -lehti jäi historiaan – tai pikemmin syntyi uudelleen: vuoden 2016 alusta lehden nimi on ollut Lilja ja myös sen sisältöä ja ulkoasua uudistettiin.

Kaarinan seurakunta sai uuden kirkkoherran, kun Ville Niittynen asetettiin virkaansa. Niittynen toimi aiemmin Rauman seurakunnassa johtavana kappalaisena.

Viime vuonna piispan tarkastus tehtiin muun muassa Mikaelinseurakunnassa. Seurakunnan toiminnan ja talouden tarkastamisen lisäksi arkkipiispa Kari Mäkinen kävi mm. Linnateatterissa, rannikkolaivaston Turun tukikohdassa, Meyer Turku Oy -telakalla ja SPR:n vastaanottokeskuksessa.

TIMO JAKONEN

JUSI VIERIMAA

Yhteisöllisyys on sitä, että seurakunta haluaa olla siellä, missä ihmisetkin ovat.

Mikaelissa uskotaan yhteisöllisyyteen

Ihmisten keskellä

Mitä yhteistä on jokaviikkoisella yleisöluistelutapahtumalla Turkuhallissa, miesten jääkiekkoukkue HC Hurmoksella, eläinten joulurauhalla, äitiyspakkauksella ja teatteri-illalla?

No ne kaikki ovat Mikaelinseurakunnan niin kutsuttua matalan kynnyksen toimintaa ja taustalla on yksi ja sama yhteisöllisyyden ideologia: kaikki ovat tervetulleita seurakuntaan ja sen toimintaan.

- Ehkä yhteisöllisyys on ollut vähän kadoksissa seurakunnissakin, mutta nyt se on taas löytymässä uudestaan. Ihmiset kaipaavat kuulua johonkin itseä suurempaan. Me olemme Mikaelissa yrittäneet satsata avoimeen yhteisöllisyyteen: että voisimme tarjota hengellisen viitekehäyksen, johon kaikki olisivat tervetulleita ja josta löytyisi kaikille oma paikka, miettii Mikaelinseurakunnan kirkkoherra **Jouni Lehikoinen**, joka on ollut monessa matalan kynnyksen hankkeessa vähintäänkin primus motorina.

Jääkiekkoa ja teatteria

Lehikoinen mielestä yhteisöllisyys onkin vahvistunut vuosien mittaan. Hän miettii vanhaa vertausta paimesta, jolla on 99 lammasta ja sitten se yksi joka on yksyksissä:

- Nykyään se on vähän toisin päin, eli että pitää mennä hakemaan niitä 99:ää. Se tarkoittaa, että seurakunnan pitää pystyä kohtaamaan ihmisiä siellä missä ihmiset ovat. Ainoa suunta on, että astumme pois virastoista, pois omalta mukavuusalueelta sinne missä ihmiset ovat.

Yksi konkreettinen asia on esimerkiksi se, että Mikaelissa kutsutaan kerran vuodessa kaikki alueelle muuttaneet seurakuntalaiset katsomaan TPS:n matsia.

- Haluamme kertoa heille, että he kuuluvat Mikaelinseurakuntaan ja että he ovat tervetulleita meidän porukkaamme, Lehikoinen kertoo.

Toisenlainen vastaava juttu ovat teatteri-illat, joita seurakunta järjestää Linnateatterissa. Niihin kutsutaan alueen 20–30-vuotiaita:

- Emme halua olla sisäänpäin kääntynyt suljettu piiri, jollaisia hengelliset yhteisöt joskus voivat olla. Aika hyvin ihmiset myös osallistuvat: jääkiekkomatsseissa on käynyt 300–400 ihmistä, kun alueelle muuttaa vuodessa noin 2000 ihmistä. Ja monet niistäkin jotka eivät pääse tai halua tulla matsiin, ovat kuitenkin iloisia, että heidät on kutsuttu. Sama on nuorten aikuisten kanssa: he ovat kirkolle haastava ryhmä, mutta teatteri-iltamme täyttyvät alta aikayksikön, Lehikoinen sanoo.

Pappien kasvot tutuksi

Entä lisääkö matalan kynnyksen toiminta sitten varsinaisen tuotteen käyttöä, eli käydäänkö vaikka enemmän kirkossa?

- On väärin ajatella, että sunnuntaijumalanpalveluksissa käyminen lisääntyisi. Ei se ole se juttu. Sen sijaan muissa tilaisuuksissa käydään kyllä enemmän. Esimerkiksi Mikael-messuihin osallistumiseen se vaikuttaa. Ylipäänsä meitä on helpompi lähestyä missä tahansa asiassa, kun pappien kasvot ovat tulleet tutuiksi.

Mikael-messu onkin hyvä esimerkki vähän toisenlaisesta tavasta tehdä. Seurakunnassa haluttiin tehdä yhteisöllinen ja kodikas jumalanpalvelus, jossa messun elementit ovat toki mukana, mutta muuten juttu rakentuisi vähän toisin. Musiikista vastaa nyt **Jippu** bändinsä kanssa, saarnatkin ovat totutusta poikkeavia. Mikael-messu on pari kertaa kuussa sunnuntaisin kello 18.

Made in Portsa

Viime vuoden uutuuksia oli myös pappi **Pasi Jaakkolan** ideoima äitiyspakkaus, jota jaettiin perheille Portsa-

sassa: - Portsa on ydinaluettamme ja siellä asuu paljon perheitä ja nuoria aikuisia. Mikaelinkirkko on ollut alun alkaen Portsan kirkko. Olemme takavuosina keskittyneet paljon Pansio-Paakarla -alueelle, ja ne projektit jatkuvat, mutta Portsa tuli nyt mukaan uutena haasteena. Haluamme muistuttaa, että Portsan naapurissa on kirkko, jossa tapahtuu paljon kaikenlaista, Lehikoinen kertoo.

Äitiyspakkauksessa oli kahdeksan eri tuotetta, oli seurakunta-aktiivien kutomia villasukkia, body jossa luki että "Made in Portsa", rukouskirja ja sen sellaista. Kauppa lahjoitti vauvanruokaa.

- Siitä tuli hyvin suosittu ja heti kysyttiin, että miksi vain portsalaisille. Voi olla että laajennamme sitä jatkossa. Seurakuntalaiset ovat myös innokkaita ideomaan kaikenlaista: että voisiko seurakunta tehdä sitä ja tätä. Osasta voimme ottaa kopin, osasta emme, kun ihan kaikkeen ei voi taipua. Mutta on mukava, että seurakuntalaiset ovat aktiivisia. ●

Diakonia auttaa kokonaisvaltaisesti

Kun muu apu on käytetty

Seurakuntayhtymän diakoniajohtaja **Teemu Hälli** aloitti virassaan viime syyskuussa. Samaan aikaan alkoi myös turvapaikanhakijoiden virta. Se tapahtui nopeasti, ja nopeasti siihen myös reagoitiin. Sillä sitä diakonia on: reagoimista siihen mitä maailmassa tapahtuu. Suurin yksittäinen asia oli kun päätettiin, että Heinänokan leirikeskus annetaan turvapaikanhakijoiden käyttöön.

- Isoin osa työstä tehtiin silti viime vuonnakin perinteisen diakonian parissa. Tosin työntekijät eivät taida pitää tästä ilmaisusta, sillä diakoniaa ei oikein voi määritellä ja ennalta tietää. Paitsi, että se on vähänosaisten ja kaikkein heikoimmassa asemassa olevien auttamista, Hälli määrittelee ja muistuttaa, ettei turvapaikanhakijoiden ja kantasuomalaisten auttamisessa ylipäänsä ole kyseessä joko-tai-tilanne:

- Mieluumminkin se on sekä-että. Tehdään mitä maailma vaatii, hätää on monenlaista. Diakonia on sitä, että eletään ajassa, reagoidaan siihen mitä tapahtuu, hyvin nopeastikin.

600 vapaaehtoista

Yhtymän diakoniakeskuksessa työskentelee noin 40 ihmistä. Lisäksi diakonian sateenvarjon alla toimii kuutisisensataa vapaaehtoista. On ystäväpalvelua, raharenkejä, oikeusapu-toimintaa ja vastaavaa. Raharengit ovat ihmisiä, jotka antavat eräänlaista vähän kevyempää velkaneuvontaa.

Yksi näkyvä tehtävä on ihmisten taloudellinen avustaminen:

- Määrärahamme on vuosittain noin 400 000 euroa. Se on isossa kuvassa aika vähän, mutta kyllä silläkin jotain saadaan aikaiseksi. Tavoitteenamme on auttaa ihmisiä kokonaisvaltaisesti. Kartoitetaan hänen tilanteensa, kohdataan ihminen niin kuin sisko tai veli kohdattaisiin, riippumatta elämäntilanteesta, riippumatta siitä onko rikas vai köyhä,

onnistunut vai omasta mielestään vähemmän onnistunut, Hälli kertoo.

Taloudellisen avustamisen lisäksi diakoniatyössä järjestetään paljon toimintaa esimerkiksi vanhuksille. On ryhmiä ja tilaisuuksia, kaikenlaista aktivoimista, myös kotikäyntejä.

Niin ikään järjestetään paljon leirejä erityisryhmille, vammaisille, veteraaneille, vanhuksille.

- Vankilatyö on yksi tärkeä: yritämme auttaa niin vankilassa kuin sitten kun päästään vapaaksi. Siinä vaiheessa pitäisi aika nopeasti saada luotua ihmisille jonkinlainen toivon

Eletään ajassa, reagoidaan siihen mitä tapahtuu.

siemen. Se on tärkeää työtä koska he ovat ihmisiä, jotka eivät muuten kauheasti saa apua. Toimimme tietenkin yhteistyössä kaupungin kanssa, Hälli kertoo.

Köyhät keskuudessamme

Usein seurakunnan diakoniatyö onkin se viimeinen auttaja, kun julkisen puolen avustamismahdollisuudet on käyty läpi:

- Me voimme antaa enintään 800 euroa vuodessa yhdelle ihmiselle tai perheelle. Varsin usein se menee vuokratiloihin. On paljon erityisesti yksineläviä ihmisiä, jotka ovat hyvin haavoittuvassa asemassa, koska asumiskustannukset ovat jatkuvasti nousseet.

Hälli sanoo, että diakoniakeskuksen näkökulmasta yksi asia on selvää: Suomessa on paljon köyhyyttä. On esinnäkin suhteellista köyhyyttä - siis että verrattuna noihin minulla on vähän rahaa. Mutta on myös absoluuttista köyhyyttä:

- Toimeentulotuki sen määrittelee. Ihmisellä pitäisi sen mukaan olla vähintään 850 euroa kuukaudessa rahaa, se ei ole kovin paljon.

Asiaa voi sitten konkretisoida vaikka niin, että Turussa ajatellaan vuokraan menevän 450 euroa kuussa (vaikka oikeasti kyllä yleensä menee enemmän). Tällöin elämiseen jää 400 euroa kuussa.

Nuoret miehet haasteena

Hälli muistuttaa, että vähäosaisia on ollut aina, mutta 90-luvun laman jäljiltä Suomeen on syntynyt kansanosia, joka elää köyhyydessä.

- Lamasta jäi työttömien porukka, joita on 7-8 prosenttia väestöstä. Se on paljon. Pitkäaikaistyöttömiä on Turussakin noin 40 prosenttia työttömistä. Se on iso ongelma, sillä kun on ollut työttömänä 2-3 vuotta, mahdollisuudet työllistyä heikkenevät rajusti. Monille tulee myös mielenterveys- ja päihdeongelmia. Usein siihen sitten myös liittyy sellaista alistumista. Että tällaista tämä nyt on.

Erityisen hankala ryhmä ovat nuoret miehet. He ovat haaste kirkolle ja diakonialle ylipäänsä, koska eivät he muutenkaan ole perinteisesti kirkkoja täyttäneet. Erilaisia projekteja on kyllä: Kaupunkilähetyksellä on Oma Koutsi -hanke, myös Vamos-toiminta on onnistunut.

- Nämä ihmiset vaativat hyvin henkilökohtaista panostusta. Me tavoitamme näitä nuoria vastaanotoilla, teemme taloudellisia kartoituksia, että olisiko joku paikka mistä voisi saada apua. Ohjaamme järjestöjen avun piiriin, kerromme Operaatio ruokakassista ja niin edelleen. Lisäksi neuvomme vaikka tukihakemusten täyttämiseksi. Emmehän me voi ihmisten puolesta heidän elämänsä elää, mutta voimme auttaa heitä aktivoitumaan. Se on usein se tärkein juttu. Osoittaa ihmisille, että he ovat tärkeitä. Että heitä kuunnellaan, kannustetaan ja että heitä ohjataan eteenpäin. ●

Avuntarvetta on monenlaista.

TIMO JAKONEN

JUSSI VIERIMAA

Kolmen muskettisoturin ruoka-apua

Olemme jakaneet Maarian seurakunnassa ruoka-apua nyt 11 vuotta. Tällä hetkellä sitä jaetaan neljä kertaa viikossa: kaksi kertaa Halisissa, ja kerran Runosmäessä ja Jäkärlässä. Kaikkiaan jaetaan 25 000 kassia vuodessa. Se on hirmuinen määrä, kertoo Maarian seurakunnan kappalainen **Mikko Laurén**, joka on seurakunnan puolesta työssä mukana. Hän koordinoi ja auttelee siellä ja täällä, missä milloinkin tarvitaan. Varsinaisen jakelutyön tekevät noin 50 seurakunnan vapaaehtoisia.

Ruokakasseja jakaa seurakuntayhtymässä Maarian lisäksi myös Mikaelinseurakunta. Lisäksi esimerkiksi Pelastusarmeija ja monet vapaat kristilliset seurakunnat tekevät samaa työtä:

- Luulen, että Maaria on tällä hetkellä suurin avunjakaja, mikä johtuu ihan siitä, että meidän alueellamme on isoja lähiöitä, joissa avuntarvetta on, Laurén kertoo.

Hätä ei kysy ikää

Jaettava ruoka on kauppoista saatua, ylijäänyttä tavaraa, sellaista, jonka parasta ennen -päiväys on mennyt, mutta ei viimeinen käyttöpäivä. Ruoka myös aina tarkastetaan, että se on hyvää.

- Sitä on sitten kaikkea mahdollista jogurtista hedelmiin, leipään ja vaikka sinappiin. Kaupat lahjoittavat ne ilmaiseksi – ennen ne menivät suoraan roskiin, Laurén kertoo.

Ruoka-apua tarvitsevat ja hakevat hyvin monenlaiset ihmiset: on nuoria opiskelijoita, lapsiperheitä, työttömiä, eläkeläisiä. Tarve ruoka-avulle on jatkuvasti kasvanut.

Pelkkää voittokulkua ei auttaminen silti ole:

- Ihmiset on painettu aika alas: on sairautta, työttömyyttä ja kaikenlaista murhetta. Siksi toisinaan ollaan aika kiukkuksiakin siellä jonossa. Olemme yrittäneet kyllä tehdä sen tilanteen mahdollisimman leppoisaksi. On kahvitarjoilua ja muuta, mutta kyllä siihen silti aina häpeäkin liittyy. Mutta tämä on äärettömän kristillistä työtä. Mikä voisi olla kristillisempää kuin auttaa hätäissä olevia? Laurén miettii.

Kaikki yhden ja...

Kyseessä ei ole pelkästään seurakunnan projekti, vaan taustatukea saadaan esimerkiksi kaupungilta, joka on antanut Runosmäen ja Halisten jakelupisteet ilmaiseksi käyttöön. Jäkärlässä taas saadaan lainata Turun Nuorten avun tiloja.

- Eniten yhteistyötä tehdään Ruokakassi-järjestön kanssa, joka ylläpitää eräänlaista keskusvarastoa, josta sitten ruoka haetaan edelleen jaettavaksi. Kuljetuksesta puolestaan vastaa Katulähetys. Seurakunta vastaa ruuan jakamisesta paikan päällä. Me kolme toimijaa olemme vähän niin kuin muskettisoturit! Laurén sanoo.

Tuhat täsmälahjaa lapselle

Turun seudullakin on paljon lapsia, jotka eivät saa jouluna edes sitä yhtä lahjaa, tai eivät ainakaan sitä mitä toivovat. Tähän murheeseen ryhdyttiin seurakunnissa seitsemän vuotta sitten pohtimaan ratkaisua ja ideoitiin Lahja lapselle -keräys.

Sen idea on, että seurakuntien ja diakonia-keskuksen diakonit keräävät alueiltaan vähävaraisia perheitä ja kysyvät heidän lapsiltaan yhden joululahjatoiveen. Sitten etsitään vapaaehtoisia lahjoittajia, jotka hankkivat juuri sen tavarahan juuri sille lapselle. Seurakunnan työntekijät toimivat tonttuina ja toimittivat lahjat perille.

Viime jouluna keräys järjestettiin siis seitsemättä kertaa ja yli tuhat lahjaa löysi itselleen uuden kodin. Mukana oli myös yli sata vapaaehtoista välittämässä toiveita, vastaanottamassa lahjoja, paketoimassa ja kuljettamassa paketteja seurakuntiin.

Ihmisten joulumieli ja auttamishalu on osoittautunut suureksi: keräyksellä on jo monena vuonna ollut sellainen positiivinen ongelma, että lahjoittajia on enemmän kuin saajia!

Joulupöytä katettiin vähävaraisille

Joulu ilman jouluateriaa kuulostaa kolkolta. Siksi vähävaraisille on jo pari kymmentä vuotta järjestetty mahdollisuus päästä pitopöytien ääreen nauttimaan hyvästä ruuasta ja musiikkipitoisesta ohjelmasta - ilmaiseksi. Viime vuonna oltiin jo kolmatta vuotta Logomossa, joka on kyllin suuri paikka järjestää näin suuri tilaisuus.

Joka joulu tapahtumassa käy noin tuhat ruokailijaa. Tulijoita on lapsiperheitä yksinäisiin aikuisiin ja vanhuksiin, naisia ja miehiä. Tilaisuuteen toivotaan ilmoittauduttavan, mutta ei ketään ovelta poiskaan käännytetä. Lähtiessä saa vielä mukaan pienen joulupussin.

Tapahtuman vastuujärjestäjä on Operaatio Ruokakassi ry, jonka taustalla puolestaan häärii useita eri kristillisiä järjestöjä ja seurakuntayhtymän seurakuntia. Myös Turun Seudun Työttömät ry. on mukana. ●

Mikkelinpäivä on enkelien ja lasten kirkkopyhä. Kaarinan kirkolla sitä juhlistettiin perhejumalanpalveluksella.

Mikkelinpäivän perhekirkot avasivat juhlavuoden

Kirkkoelämyksiä koko perheelle

Lasten päiväkerhotoiminta täytti viime vuonna 70 vuotta ja juhliminen aloitettiin perhekirkkoilla, joita järjestettiin mikkelinpäivän kaikissa yhtymän kirkkoissa.

Perhejumalanpalveluksen erottaa tavallisesta ainakin se, että siellä saa nauraa, kikattaa ja taputtaa ja siihen suorastaan kannustetaan.

Ylipäänsä perhejumalanpalveluksen konsepti kuulostaa sen verran rennolta, että sitä voisi laajentaa muuallekin.

Viime syksynä mikkelinpäivän perhejumalanpalveluksissa tätä elämyksellisyyttä toteutettiin oikein olan takaa, kun yhtymän kaikkiin kirkkoihin sorvattiin omannäköinen perhejumalanpalvelus päiväkerhotoiminnan 70-vuotisjuhlan kunniaksi.

Lapsityöohjaaja **Hanna Rajalin** kertoo, että viime vuosina on ylipäänsä pohdittu paljon, miten saataisiin lapset otettua paremmin huomioon jumalanpalveluksissa. Mikkelinpäivän suunnit-

teluun ja toteutukseen osallistuivatkin myös lastenohjaajat.

- Koetimme miettiä, mitä lapsi ajattelee tullessaan kirkkoon. Joku saattaa tulla vaikka ihan ensimmäistä kertaa. Halusimme, että kaikki olisi mahdollisimman selkeää ja ymmärrettävää. Lapsille pitää järjestää tilaa tulla – että he voivat tutustua niin kirkkoon kuin ihmisiin siellä. Halusimme myös, että kaikki aistit olisivat käytössä. Jumalanpalveluksethan ovat yleensä lähinnä puhetta, mutta nyt mukana oli myös tuoksuja, kosketusta, liikettä – lapsille kun ei oikein riitä vain seurata, kun joku puhuu, Rajalin kertoo.

Rusinoita ja nukketatteria

Ja mitä sieltä kirkkoista sitten lapsille löytyi?

Jossain kirkossa oli esimerkiksi tyynekä, johon sai mennä seuraamaan tapahtumia, ellei jaksanut penkissä tönöttää (olisi muuten hyvä idea myös tavallisissa jumalanpalveluksissa, vink vink). Niin ikään oli ohjattua liikuttamista, siis esimerkiksi laululeikkejä ja vastaavia. Kirkkoon oli myös tuotu katseltavaa, oli lasten askarteluja ja jossain oli esimerkiksi höyheniä kun kerran oli mikkelinpäivä – se on nimittäin enkelten ja lasten kirkkopyhä.

Ja sitten joissain kirkkoissa oli rusina-

kioski. Eli sai vähän tötterössä naposteltavaa jumalanpalveluksen ajaksi.

- Ideana oli myös, että lapset voisivat osallistua jumalanpalveluksen tekemiseen. Päiväkerholapset itse miettivät, mitä he voisivat tehdä ja etukäteen harjoiteltiin lauluja, Rajalin kertoo.

Eikä siinä vielä kaikki: saarnaaminenkin oli hoidettu hiukan normaalista poikkeavalla tavalla. Oli sovittu, että puhutaan yksinkertaisesti ja käytetään vain sanoja joilla on konkreettinen merkitys. Puheen pitää olla ymmärrettävää. (Tätäkin voisi muuten laajentaa myös aikuisten jumalanpalveluksiin!)

- Lisäksi saarnan ohella tai sijaan oli tarinaa ja kuvaa, jossain paikoissa nukketatteriaakin. Pyrittiin siihen, että lapset saivat tehtäviä: vaikkapa kerätä kolehdin. Tällä kertaa lapset eivät vielä avustaneet ehtoollisella, mutta sellais-takin kyllä on kokeiltu, Rajalin kertoo.

(Oman jännitysmomenttinsa lasten avustamaan ehtoolliseen muuten loisi sitten se, että putoavatko ne öylätit vai eivät, toim. huom.)

- Ajattelen, että olisi ylipäänsä hyvä, jos kaikki jumalanpalvelukset olisivat sellaisia, joissa lapset huomioitaisiin paremmin. Messun pitäisi koota eri sukupolvet yhteen, Rajalin sanoo. ●

Päiväkerhotoiminta lähti Turusta

Seurakuntien päiväkerhotoiminta täytti viime vuonna 70 vuotta. Se sai alkunsa Turusta, tuomiokirkkoseurakunnasta vuonna 1945. Tällä hetkellä yhtymän alueella on noin 550 päiväkerholaista.

Juhlaa on vietetty tieteenkin päiväkerhoissa monin tavoin. Yksi näkyvä asia oli kirja, joka jaettiin yhtymän päiväkerholaisille ilmaiseksi. Kirjan nimi on Yllätysten kerhopäivä ja se on Varsinais-Suomen lastenkirjallisuuden läänintaiteilijan Tittamari Marttisen ja kuvittaja Kirsi Tapanin tekemä. Päiväkerhotoiminnasta tehtiin myös historiikki.

1 Messuilua muutenkin kuin sunnuntaisin

Messuja on pidetty kirkoissa pari tuhatta vuotta, joten on luontevaa, että seurakunnat näkyvät myös nykymessuilla. Viime vuonna seurakuntayhtymän ständille pääsi tutustumaan hää-, kirja- ja Turun messuilla.

- Messuille mennään, koska haluamme olla siellä, missä ihmiset ovat. Messut ovat myös hyviä paikkoja tehdä tutuksi seurakunnan toimintaa. Yleensä meillä on aina jokin tietty teema jota esittelemme, kertoo yhtymän tiedotuspäällikkö **Paula Heino**.

Häämessuilla teema oli tietenkin itsestään selvä, häät. Ihmiset tulivatkin kyselemään paljon kaikenlaisia hyvinkin konkreettisia häihin liittyviä asioita.

Turun messuilla taas keskityttiin ennen kaikkea lasten- ja nuorten toiminnan esittelyyn. Mukana olivat myös monille lapsille tutuksi tulleet kirkonrotat Hilda ja Hulda. Valtavankokoinen väritysseinä, johon sai värittää Turkua ja sen kirkkoja, houkutteli niin lapsia kuin vähän vanhempiakin.

Kirjamessujen humussa taas markkinoitiin hiljaisuutta: seurakunta järjestää suosittuja retirittejä, hiljentymisviikonloppuja, joita esimerkiksi Turun kaupunki hyödyntää tyky-toiminnassaan.

- Ja messuilla on myös aina mukana pappeja niin että voi tulla juttelemaan ja tutustumaan, Heino sanoo.

2 Taas joutui armas aika

Viime vuonna kokoonnuttiin kolmatta kertaa suuren suosion saavuttaneeseen Suvivirkkoon. Tämä ainutlaatuinen ulkoilmamessu vietetään Tuomiokirkon edustalla, joten kunhan vain säät suosivat, niin muuten puitteet ovat kohdillaan.

Nimensä mukaisesti messussa veistaan Suvivirsi – toki vähän muutakin, mutta etenkin se. Ja koska kyseessä on messu, siellä on myös ehtoollinen.

Eikä siinä vielä kaikki: messun jälkeen tarjottiin mehua ja munkkeja.

- Ajatuksena oli saada ihmiset viivähtämään hetki kirkonmäellä leppoisan keskustelun merkeissä. Meillä oli myös toimintaa lapsille Suvivirkon jälkeen: pomppulinnoja, ulkoleikkejä, kasvomaalausta ja vastaavaa. Näin pyrittiin laajentamaan tapahtumaa entistä enemmän kaiken ikäisten yhteiseksi kesäaloiitusjuhlaiksi, kertoo Tuomiokirkkoseurakunnan pappi **Jani Kairavuo**.

Hyvin Suvivirkko on kerännyt myös yleisöä: viime vuonna veisaamassa oli noin 2500 ihmistä. Mukana oli kaikenikäistä väkeä. Kuorot olivat Puolalan koulusta sekä ÄSF:n lapsikuoro. Lapsille järjestetty ohjelma puolestaan keräsi paikalle entistä enemmän perheitä.

Kairavuo arvelee, että Suvivirkon suosion taustalla ovat muistot:

- Suvivirsi tuo mieleen koulun päättäjäiset, valmistujaiset, kesän eri perhejuhlat ja niin edelleen. Luulen myös, että takavuosina käyty keskustelu Suvivirren asemasta koulumaailmassa on innostanut ihmisiä mukaan sitä laulamaan. Ja mikä olisikaan Turussa hienempi tapa viettää kesän aloitusta kuin kokoontua veisaamaan Suvivirttä kansallispyhäkön edustalle!

1) Kirjamessuilla markkinoitiin myös hiljaisuutta.

2) Suvivirkossa joutui suvi suloinen.

3) Lucian päivänä nautittiin valosta.

3 Kynttiläkruunulla pimeyttä vastaan

Jokavuotinen Lucia-neidon päivä on kaunis ja lämminhenkinen hetki talven pimeydessä. Lucian päivän hartautta vietetään Tuomiokirkossa 13.12., jolloin valkoiseen pukuun, punaiseen vyöhön ja kynttiläkruunuun pukeutunut Lucia seuraneitoineen tuo valoa pimeyden keskelle.

Hartaus on ruotsinkielinen kuten Lucia-perinnekin; Lucia on saapunut Suomeen Ruotsin kautta, joskin nykyisin Lucian päivän vietto on levinnyt myös suomenkielisten pariin. Päivää juhlietaan erityisesti kouluissa ja päiväkodeissa

Virallinen Turun Lucia-neito valitaan Folkhälsanin ja Åbo Underrättelser -sanomalehden järjestämällä yleisöäänestyksellä. Lucian valintaan liittyy myös hyväntekeväisyyskeräys. ●

Mikä olisikaan hienempi tapa aloittaa kesä kuin veisaamalla Suvivirsi!

Seurakunnan ”nopean toiminnan joukot” vastasivat turvapaikanhakijoiden hätään

Heinänokassa avattiin ovia

Viime vuoden touko-kuussa oppilaitospappi **Laura Kajala** kävi TYY:n väen kanssa tutustumassa Pansion vastaanottokeskukseen. Alkusyksystä keskus oli kovaa vauhtia täyttymässä. Itse asiassa niin kovaa, että pihalle jouduttiin kokoaamaan teltoja, kun majatalossa ei ollut tilaa.

Vaikka ei se nyt ihan majatalo ole se vastaanottokeskukseen. Joka tapauksessa tilanne alkoi olla hälyttävä: Suomen syksy ja telttamajoitus ei ole niitä kaikkein inhimillisimpiä vaihtoehtoja.

- Kirjoitimme asiasta yleisönsastokirjoituksen ja otimme tuomiokapituliin yhteyttä, että jotain pitää tehdä, tilanne on akuutti. Arkkipiisalta tuli sitten vetoamus, että voitaisiin antaa jokin leirikeskus käyttöön. Ehdotus Heinänokan avaamisesta turvapaikanhakijoille tuli keskiviikkona, torstaina kirkkoneuvosto hyväksyi sen ja seuraavana maanantaina tuli ensimmäinen bussilastillinen turvapaikanhakijoita, iltapäivällä toinen, Kajala kertoo.

Vapaaehtoiset apuna

Ripeää toimintaa siis. Kajalan ohella toinen oppilaitospappi, **Mia Pusa** sekä leirikeskusten johtaja **Taina Vuorimies** laittoivat hösseliksi. Kajalan kontolle jäi hankkia apuvoimia vapaaehtoisiksi:

- Soitin läpi tutut partiojohtajat ja muut ystävät, joista tiesin, että heihin voi luottaa ja että asiat hoituvat eikä tarvitse koko ajan ohjeistaa.

Loppujen lopuksi turvapaikanhakijoita oli 105 ja suurin osa heistä viettiikin siellä talven. Kajala oli se yhtymän varsinainen henkilöpanostus: puolet hänen työajastaan sovittiin tapahtuvaksi Heinänokassa. Hän koordinoisi vapaaehtoistyöntekijöiden hommat.

- SPR pyöritti keskuksen arkea, mutta vapaaehtoiset auttelivat erilaisissa asioissa ja järjestivät ajanvietettä ja esimerkiksi kieliopetusta. Vapaaehtoisissa oli ihan tavallisia ihmisiä, mutta myös MLL:n, partion ja seurakunnan kautta tuli auttajia. Ja toki oli myös yhtymän omaa väkeä auttelemassa silloin tällöin.

Kouluarvosanaksi kymppi

Vapaaehtoisten apu olikin korvaamattonta: opiskelijat järjestivät suomen kielen opetusta, pidettiin kerhoja perheille ja lapsille ja naisille, saunaryhmä saunotti kerran viikossa. Lääkiksen

Heinänokan leirikeskuksessa majoittui talven yli reilut sata pakolaista.

Arjen logistiikkaa.

opiskelijat pitivät ensiapukurssin ja järjestivät lapsille nallesairaalan ja niin edelleen.

- Meillä oli parikin ravintolapäivää, tehtiin retkiä luontoon ja Turkuun, pelattiin jalkapalloa, kirjallisuuden opiskelijat tutustuttivat turvapaikanhakijat Turun kirjastoon ja he saivat myös kirjastokortit. TYY järjesti joululahjakampanjan niin, että kaikki Heinänokan turvapaikanhakijat saivat lahjan, Kajala luettelee.

Kyseessä oli kaikkiaan hyvin laaja-alainen juttu. Mukana oli niin kirkkoon kuuluvia kuin kuulumattomiakin. Kajalan mielestä koko homma hoitui poikkeuksellisen hienosti:

- Tosi objektiivinen kouluarvosanani on kymppi! Siihen on kaksi syytä. Ensinnäkin nopea toiminta, johon seurakunnat pystyivät, oli tosi iso ja tärkeä juttu. Ei ollut projektikoukousia, tehtiin vain. Toinen tärkeä asia oli, että osimme avata ovia. Eli me emme kertooneet vapaaehtoisille, mitä pitää tehdä, vaan annoimme tilaa, mahdollistimme kaiken sen hienon työn. Ne jotka osaa- vat, tekevät ja me kunnioitimme sitä. Siksi kymppi.

Yrjänän kohtaamispaikka jatkaa

Tällä hetkellä Heinänokan turvapaikanhakijat ovat osa Turussa Mäntykodissa, osa Pohjanmaalla. Työ ei siis lopu tähän, vaikka leirikeskus onkin tyhjentyt:

- Osa turvapaikanhakijoista tulee jäämään maahan, joten pitää olla pitkän tähtäimen suunnitelma, kuinka sitten toimitaan, Kajala miettii.

Yksi osa tätä suunnitelmaa on Yrjänän kohtaamispaikka, joka avasi ovensa nyt vappuna Itäisellä Pitkäkadulla. Se on kohtaamispaikka niin kantaväestölle kuin uusturkulaisille ja on kesän ajan auki seurakunnan työntekijäin ja vapaaehtoisten voimin. Samalla siellä toimii Martin kulttuuriolohuone. Ihan alkuun siellä jatkuu suomen opetus ja erilaiset aktiviteetit sekä alkaa arabiankielen kurssi, jota vetää eräs turvapaikanhakija:

- Meillä on ollut ajatuksen luoda paikka, jossa voi olla oppijana, tekijänä, tukijana tai ihan vain rentoutua ja juoda kupin kahvia. Turvapaikanhakijoissa on paljon korkeakoulutettuja ihmisiä, joten tämä arabian kielen kurssi on yksi esimerkki, mitä he voisivat tehdä. Yliopistollahan arabiankielen kurssit ovat usein täynnä. Aloitetaan yhdellä kurssilla ja katsotaan onko kysyntää, Kajala sanoo. ●

Tuomiokirkon
nuorisokuoro ei pelkää
haasteita. Sillä on jalat
tukevasti ilmassa!

Kun hätä oli suurin, apukin oli lähellä

Syrämenkeikalla

Tuomiokirkossa viime syksynä järjestetty Turvapaikka – Hyväntekeväisyyskonsertti oli viikossa tyhjästä polkaistu menestys.

Vime vuoden syyskuussa levisivät kuvat pakolaisista Unkarin ja Kreikan rajalla. Tilanne oli surkea: ei vettä ei vessoja, ei oikein ruokaakaan. Tuomiokirkkoseurakunnan kanttori **Markku Hietaharju** laittoi arkkipiispan avustajalle tekstiviestin, jossa ehdotti että järjestettäisiin nopealla aikataululla konsertti, jonka tuotoilla tuettaisiin suoraan niitä, jotka siellä rajoilla hätää kärsivät.

Oli sunnuntai-ilta, kello oli kymmenen hujakoilla ja puolen tunnin päästä tuli vastaus, että järjestetään ihmeessä ja arkkipiispakin on mukana.

Seuraavana päivänä Hietaharju lähetti kollegalleen **Anu Åbergille** saman viestin ja päätettiin, että jos oopperalaulaja **Esa Ruuttunen** lähtee mukaan – häntä pyydettiin ensin – niin sitten järjestetään. Ja kun sekin onnistui, laitettiin hösseliksi.

Maanantai-iltana olikin sitten ohjelma ja esiintyjälista valmiina, konsertti järjestettäisiin Tuomiokirkossa seuraavana sunnuntaina. Mutta sitten koko pakka meni sekaisin.

– Meilailin maanantain Ylen kanssa ja tiedustelin, että kiinnostaisikohan heitä televisoida tämä. Tiistai-illalla sieltä tuli varmistus, että kyllä. Sitten homma alkoi paisua kuin pullataikina, Åberg muis- telee.

– Kun vahvistus Yleltä tuli, ei tehtykään enää konserttia vaan televisio-ohjelmaa. Alun perin meillä oli ohjelmaa tunti ja vartti, nyt saimme yhden esiintyjän lisää mutta aikaa oli vain 40 minuuttia. Siinä oli aikamoinen sorvaaminen. Lopullinen ohjelma laulusovitukseen oli valmis vasta torstaina, Hietaharju kertoo.

Kahden tunnin varoajalla

Tilaisuus oli jännittävä kaikille, mutta etenkin Anu Åbergin luotsaamalle Tuomiokirkon nuorisokuorolle:

– Olihan se aika jännää. Maanantaina tuli tieto, että seuraavana sunnuntaina on iso konsertti ja että telkkariin päästään. Mutta me lähdimme kyllä heti täysillä mukaan. Meille tämä oli ensimmäinen tällainen produktio. Oli hienoa, kun mukana oli niin paljon ammattilaisia – kaikki sujui hyvin, kertoo kuorolainen **Satu Marttila**.

– Kyllä tekin ammattilaisia olitte. Jos piti olla kaksi vaille yhdeksän valmiina, niin tähän olitte, muistuttaa kuoronjohtaja Åberg.

Ja kaipa sekin ammattilaisuudesta kertoo, että vain pari tuntia ennen suoraa lähetystä kuoroa tarvittiin vielä lennosta paikkaamaan yhtä kohtaa. Valittiin biisi, jota oli kyllä laulettu, mutta siitä oli jo puoli vuotta. Se piti sitten vetää ulkomuistista kahden tunnin varoitusajalla.

– Meillä on kuorossa hyvä kulttuuri: kunnioitamme tilanteita ja kuuntelemme mitä meiltä toivotaan. Toki jännitti, mutta olemme opetelleet, kuinka hermot pidetään kurissa. Keskitytään ja nautitaan musiikista. Ihan hienosti me selviydimmme! Meillä on hyvä henki, siitä se lähtee, Marttila sanoo.

Talkoohengellä mentiin

Katsojiakin konsertille piisasi: parhaimmillaan sitä seurasi 480 000 ihmistä. Rahaa tuli yli 200 000 euroa, mikä on ainakin Kirkon ulkomaanavun projekteissa sieltä ihan kärkipäästä, eikä se huono ole Ylenkään näkökulmasta:

– Varat kohdennettiin juuri siihen akuuttiin hätään. Siihen, että ihmiset saivat vettä ja vilttejä. Myös se oli hienoa, että kaikki lähtivät mukaan talkoohengellä. Edes matkakuluja ei maksettu. Voileivät sentään tarjottiin ja nekin voideltiin itse, Åberg kertoo.

Hietaharju miettii, että muusikolle tämänkaltaisen auttaminen on luonteva tapa:

– On palkitsevaa järjestää tuollaista ja nähdä, että siitä on aidosti myös hyötyä. Sekin oli mukavaa, kun kukaan ei kieltäytynyt tulemasta – päinvastoin, kun sana levisi, puhelin alkoi soida ja pyydettiin päästä mukaan!

Satu Marttila kertoo, että myös kuorolaisille tällaiset ovat ”syrämenkeikkoja”.

– Kuorolla on sellainen idea, että kun on syrämenkeikka kyseessä, ei välitetä siitä kuinka paljon se vie aikaa tai mitä siitä itse saadaan. Se tehdään koska se on tärkeää.

Konserttiin liittyi muuten myös hauska sattumus:

Jotta ohjelma voitiin tehdä, jouduttiin siirtämään se ohjelma, joka sillä paikalla alun perin oli. Joku oli sitten ollut hyvin suivaantunut lempiohjelmansa peruuntumisesta ja puhissut, että tuollaistakin roskaa kuin se konsertti täytyy lähettää. Mutta oli sitten kuitenkin katsonut ohjelman ja lopuksi lahjoittanut kaksi kymppiä. ●

Henrikiseurakunnan keskusteluillat ovat suosittuja.

Yhteiskunnallista keskustelua kirkkosalissa

Henrikin Tähdät on senioriryhmä, joka on jo usean vuoden ajan järjestänyt myös Henrikin luentoja: ajankohtaisia keskustelutilaisuuksia Henrikinkirkolla. Viime vuoden kuumin keskustelu käsitteli pakolaisuutta.

Viime marraskuussa Henrikinkirkolla jännitettiin. Ei kuitenkaan sitä normaalia tilaisuuksien järjestäjien murhetta, että tuleeko ihmisiä, vaan pikemmin päinvastoin. Puhujaksi oli saatu sisäministeri **Petteri Orpo** ja aiheena oli Suomen ja EU:n pakolaispolitiikka.

Aihe oli kuuma kuin peruna.

Kirkkosali täytyikin ääriään myöten. Paikalla oli pari sataa ihmistä ja tilanne vaikutti jo melkein uhkaavalta. Tunteet kävivät aika korkeilla kierroksilla.

- Jo esityksen aikana kuultiin yleisöstä kommentteja. Ja aikamoinen keskustelu siitä sitten syntyikin, mutta kyllä se mitenkuten pysyi tolkullisena, kertoo emeritusprofessori **Paavo Okko**, joka on ollut alusta saakka järjestämässä näitä tilaisuuksia.

Järjestäjiä vähän suorastaan hirvitti, että oliko moinen kiihkeys kirkkosaliin lainkaan sopivaa, mutta toisaalta sitä oli tilattu: että saataisiin kirkkoon sellaisiakin ihmisiä, jotka eivät seurakunnan tilaisuuksissa muuten oikein käy.

- Seurakunnassa kai lopulta ajateltiin, että on hyvä puhua sellaisista asioista, jotka ihmisiä kiinnostavat, Okko sanoo.

Vapaaehtoistyötä tämäkin

Henrikin Tähdät sai alkunsa jo vuosikymmenen alussa:

- Tuttuni **Eija Kalliala** Henrikiseurakunnasta sanoi, että seurakuntaan kaivattaisiin vapaaehtoisia, jotka pystyisivät järjestämään ohjelmaa, joka keskittyisi yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin asioihin ihmisten arjen näkökulmasta. Pohdimme sitä aluksi kahdestaan ja sitten mukaan tuli myös **Ilpo Siro**, joka on entinen elinkeinojohtaja Turun seudun kehittämiskeskuksessa. Kun meillä molemmilla on taloustaustaa, niin siihen suuntaan se sitten lähti, Okko muistelee.

Seurakunnassa oli jo vireää senioritoimintaa, johon uudet jäsenet liittyivät, ja yhteiskunnallisten keskusteluiden lisäksi ryhmä on järjestänyt luentoja myös paikallishistoriasta

ja tutustumisretkiä lähiympäristöön. Laukuillat ovat olleet suosittuja, erityisesti kun ne on järjestetty lähiluonnossa luonto-ohjelman kera. Luentojen yhteydessä kuullaan yleensä myös runopiiriläisten esityksiä, jotka on sorvattu teemaan sopiviksi.

Nimi tuli vähän sattuman kauppana:

- Kaikenlaista ehdotettiin, oli Henrikin tallia ja Henrikin tähtiä mutta eivät ne oikein sopineet ja toinen taisi olla jo partiolaisten käytössä. Aluksi vähän naureskeltiin että joo joo, tähkä sopii hyvin, kypsää viljaa, vanhoja ihmisiä. Mutta se nyt sitten jäi kuitenkin elämään ja hyvähän siitä tuli!

Nimekkäitä luennoitsijoita

Aluksi luentoja järjestettiin yksittäin, aiheet vaihtelivat laidasta laitaan:

- Sittemmin olemme oppineet vähän brändäämään ja markkinoimaan. Nykyään teemme sellaisia kolmen luennon sarjoja, joissa käsitellään samaa aihealuetta vähän eri näkökulmista. Aika hyvin ne ovat myös vetäneet ihmisiä, yleensä paikalla on 50-60 ihmistä nyt vähintään, Okko kertoo.

Aihepiireinä ovat olleet pakolaisten ohella muun muassa köyhyys ja Suomen turvallisuus- ja talousympäristö. Luennoitsijoiksi on myös saatu varsin kiinnostavia nimiä, yleensä yliopistolta ja vähän tutun kauppakiin:

- Suuri osa on tuttuja siltä ajalta kun olin kaupparokkeakoululla. Ihan mielellään ovat puhujat tulleet – tai sitten eivät ole kehdanneet kieltäytyä kun tuttu on pyytänyt. Olen sanonut, että kyseessä on yleisöluento, mutta paikka vain on vähän erilainen, kirkko. Itse asiassa se on ihan mielenkiintoinen paikka puhua. Ei sinne usein pääse luentoja pitämään.

Henrikin Tähtien tapahtumat jatkuvat elokuussa lauluillalla. Syksymmällä on taas luentoja, mutta niitä ei vielä ole ryhdytty puuhaamaan:

- Ei ehkä vielä kannatakaan, jotta voimme valita teemaa myös vähän ajankohtaisuuden perusteella. Me toimimme aika omatoimisesti, ideomme ja teemme, seurakunta auttaa sitten tiedottamisessa. Luennot ovat aina 45 minuutin mittaisia ja siihen keskustelu päälle. Aina on tullut keskustelua. ●

Hautausmaalla istutetaan joka vuosi 41 000 kesäkukkaa.

Kukkien

Tämä on paratiisi, tai sillä nimellä Vanhaa kappelinaukiota täällä kutsutaan. Se johtuu siitä, että aurinko osuu tähän niin hyvin, kertoo **Heikki Haapa**, hautausmaan työnjohtaja. Ollaan Turun vanhan hautausmaan ytimessä, paikassa, jonka ympärillä on rauhaa ja historiaa, vanhoja puita, kauneutta ja hiljaisuutta. Surua, tietenkin, mutta myös arvokkuutta.

Hautausmaa on nimittäin varsin erikoinen pala luontoa keskellä kaupunkia. Pinta-alaa on noin 60 hehtaaria, eikä kaupungin humu tai hallin hammas sinne juuri yllä. Sitä paitsi kaupungista ei taida juuri muualta löytyä yhtä paljon kukkaloistoa. Joka vuosi yhtymä istuttaa hoidossaan oleville haudoille noin 41 000 kesäkukkaa. Niiden istuttamisesta sekä ylipäänsä hautausmaan siisteydestä ja istutusten hyvinvoinnista huolehtii vuosittain noin 130 kesätyöläistä.

Tosin nämä kesätyöläiset ovat vähän toisenlaisia kuin useimmat. He kun ovat suureksi osaksi varttuneita, vanhin oli 67 kun jäi eläkkeelle. Ja sitä paitsi suurin osa kesätyöläisistä on puutarha-alan ammattilaisia, vaikka toki mukana on myös opiskelijoita. Ala kun on kausiluonteinen – talvella ei nurmea leikata.

Anniina Kaskisen kesät kuluvat hautausmaalla: työ on itsenäistä ja mukavaa.

Hautausmaan oravat eivät pelkää ihmisiä.

valtakunnassa

Hautausmaalla saa olla
kuin Herran kukkarossa

Elämäntarinoita ja eläimiä

Hanna Salmi ja **Anniina Kaskinen** ovat olleet hautausmaalla töissä jo monena kesänä, molemmat ovat myös puutarha-alan ammattilaisia. He arvostavat työssä sitä, että se on itsenäistä, mukavaa ja rauhallista. Ja vaikkei ehkä uskoisi, niin se on myös sellaista, jossa ollaan tekemisissä ihmisten kanssa:

- Ihmiset tulevat paljon juttelemaan. Usein puhutaan hautojen hoidosta ja vaihdellaan sääkuulumisia. Mutta toisinaan jotkut kertovat myös vainajista. Että milloin he ovat kuolleet ja kuinka kauan ehtivät olla naimisissa ja niin edelleen, Salmi kertoo.

Osa ihmisistä käy hautausmaalla sen verran usein, että heistä tulee kesätyöläisten kanssa ihan moi-tuttuja. Ja siten on vielä niitä vähän karvaisempiakin tuttavuuksia:

- Täällä on paljon oravia ja ne kesyyntyvät nopeasti. Viime kesänä oli yksi, joka juoksi haravaa pitkin ja istuskeli kottikärryissäni. Täällä on myös nähty hirvi, peuroja, kettu, näätäkin. Aika nopeasti ne yleensä poistuvat, mutta kyllä tämä yksi eläintarha toisinaan on, Kaskinen kertoo.

Hautajaisia kunnioittaen

Salmen ja Kaskisen puolivuotiskausi luutarhassa –

kuten Agricola sitä kutsui – alkaa pari viikkoa ennen äitienpäivää. Ensimmäinen homma on siivota talven jäljiltä. Poistetaan havut kaikilta haudoilta, haravoidaan lehdet jotka ovat syksyltä jääneet, kerätään risut ja muut talven roskat ja paikataan nurmikot.

Varsinainen kukkien istutus alkaa kesäkuun ensimmäisellä viikolla. Vanha puutarhaviisaus on, että 10.6. jälkeen halla ei enää kiusaa kesäkukkia. Kukat saadaan maahan noin viikossa, niin että juhanukseen mennessä kevättyöt on tehty ja loppu onkin ylläpitoa aina syyskuun puoliväliin saakka.

Hautausmaalla tietenkin hautaus on se ykkösjuttu eli muut työt keskeytetään hautauksen ajaksi ja mennään vähän syrjemmälle. Koetetaan myös ottaa huomioon se, kun hautausaatto saapuu, ettei siinä matkan varrellakaan olisi häiriötekijöitä. Työntekijät tietävät kellojen soitosta milloin hautajaiset ovat alkamassa ja lisäksi jo aamulla jaetaan tieto sen päivän toimituksista.

Perennat harvinaisia

Työnjohtaja Heikki Haapa kertoo, että suosituin kukka haudoilla on vuodesta toiseen punainen pahlina begonia. Se on yksivuotinen kuten muutkin suo-

sikit. Perennojakin haudoille saa ja niissä on puolensa – ovat muun muassa ekologisempia – mutta ne eivät ole lyöneet itseään läpi.

- Ehkä sitä selittää se, että perennat kukkivat niin vähän aikaa ja ovat muutenkin usein vähän vaatimattoman näköisiä ja joka tapauksessa vaativat aikaa ennen kuin kasvavat kukkeuteensa, sanoo.

Muita suosittuja kesäkukkia ovat mukulabegonia ja pikkubegonia eli kesäbegonia, joka on siksi hyvä, että se on varsin tautivapaa – begoniahärmä ei sitä juuri vaivaa. Näiden lisäksi haudoille istutetaan myös verenisaroita, pelargonioita, petunioita tai vaikka samettikukkia.

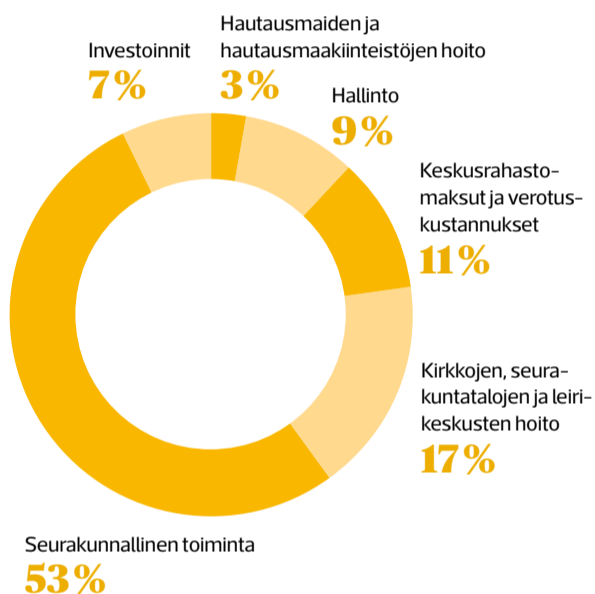
Ja ruusuja, niitäkin on, mutta vähemmän, sillä ruusut kaipaavat valoa ja vettä ja hautausmaalla on tarjolla vain jälkimmäistä. Suuret puut nimittäin varjostavat niin, että koko alue on ruusuille hieman liian hämyinen.

Sitten on vielä yksi asia, josta Haapa haluaisi muistuttaa ihmisiä:

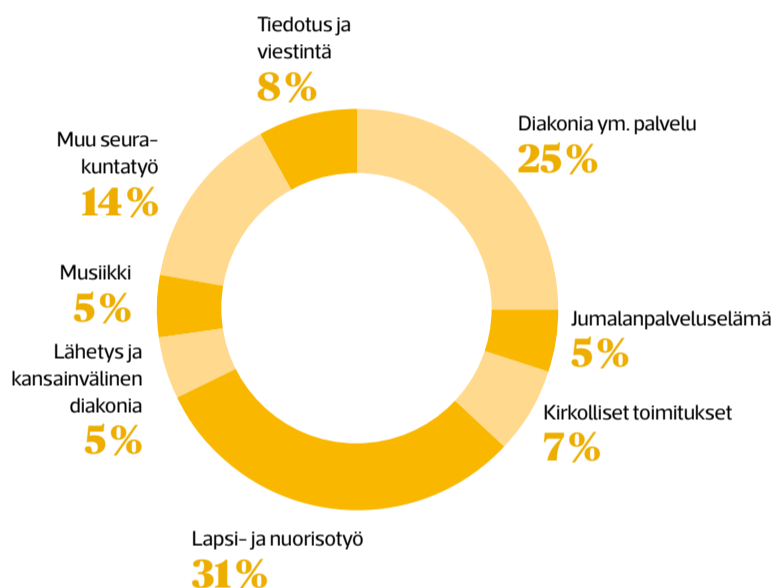
- Olisi hienoa, jos äitienpäivään mennessä lyhdyt olisi kerätty haudoilta pois. Ne kun häiritsevät hautojen hoitoa. ●

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä 2015

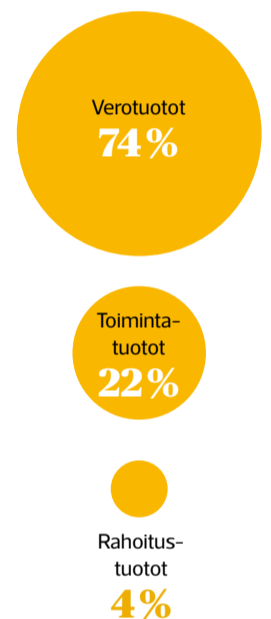
Nettokulujen jakaantuminen toiminnoittain

Seurakunnallisen toiminnan jakaantuminen tehtäväalueittain

Tuotot lajeittain

Mässan är gemensam

I svenska församlingen är varje gudstjänst en familjegudstjänst.

Vi kallar dem inte för familjegudstjänster, men visst är de det. I varje söndagsmessa tänker vi också på barnen, säger församlingspastor **Malena Björkgren** i Åbo svenska församling.

Skilnaden till en vanlig gudstjänst är att det alltid finns en barn- eller ungdomsledare på plats:

– De hjälper till med allting och är dessutom ledare i barnhörnan. Barnhörnan finns vid ingången till Agricola-kapellet. Där får barnen pyssla med något som knyter an till söndagens tema – eller helt enkelt leka.

I sakristian intill erbjuds söndags-

skola. Dit kan man gå för att höra en barnpredikan.

Att barnen är med kan ibland också göra gudstjänsten... tja, livligare – eller oroligare, beroende på hur man vill se det.

– Visst är det ju så att om det finns många barn på plats – till exempel en kör med 80 barn – så kan det ju nog bli lite oroligt och barnen kanske stör någon, om det blir så att man inte inte hör vad prästen säger. Men sällan är det så många barn på plats på en gång.

Tillsammans

Även om barnen beaktas i gudstjänsten är tanken inte att man gör en gudstjänst för barn, utan för alla: en gemensam gudstjänst.

– Idén är att vi gör gudstjänsten tillsammans. Så att församlingsmedlemmarna, även barnen, deltar i plane-

ring och i själva gudstjänsten, förklarar Björkgren.

I praktiken betyder det att det i församlingen finns sju gudstjänstgrupper, med en handfull frivilliga var. På onsdagen planerar den grupp som har ansvar för söndagens mässa hur söndagen blir.

– Då funderar man på ganska konkreta saker: vem har hand om kaffet, vem läser texten och vem delar ut psalmböckerna? Barn kan också delta i att skapa gudstjänsten. Lite äldre barn kan tända ett ljus – eller ett elektriskt ljus, om det är mindre barn – och de kan samla in kollekten eller dela ut böcker, beroende på vad som behövs. Det är viktigt att barnen deltar i mässan.

Lära känna varandra

Enligt Björkgren är ett syfte med sam-

arbetet också att församlingsmedlemmarna lär känna varandra: barnen lär känna andra vuxna och andra barn och tvärtom. (Och naturligtvis att de vuxna lär känna varandra.)

– Det kan till exempel vara så att föräldrarna går för att titta vad barnen har pysslat under gudstjänsten och så kan man pratas vid på kyrkkaffet. Det är trevligt när församlingen inte bara består av främmande ansikten.

Kommer det fler familjer till kyrkan tack vare den här inställningen?

– Det är förstas trevligt om det gör det, men det är egentligen inte grejen. Det väsentliga är att alla de som kommer till kyrkan noteras. Att vi gör gudstjänsten tillsammans, som en gemenskap, att vi är församlingen, säger Björkgren. ●